

LEDČICKÉ NOVINY

VII.ročník, červenec 2005

Vážení a milí spoluobčané,

nastalo období školních letních prázdnin a rodičovských dovolených. Avšak práce na zvelebování obce nekončí. Jistě jste si všimli, že byl odtěžen materiál z cesty a přilehlého břehu cesty na Škarechově a že probíhá její rozšíření. Byla uzavřena jedna z komunikací na návsi, kde tímto přehrazením vznikne pěkné a upravené zákoutí osázené zelení. Stejně tak je téměř před dokončením úprava školního dvora. Hotová je zámková dlažba a připravena jsou nová vrata, bude zde založen nový trávník a dotaženy další detaily.

V budově školy se chystá finančně náročná změna. Budou vyměněna stávající okna, která netěsní a propouštějí vodu i průvan, za nová. Znamená to také, že místnosti, v nichž se první etapa výměn uskuteční, musí být následně vymalovány. Kromě toho byla otevřena a upravena další místnost v ledčické knihovně, která se tak stala opravdu důstojným, příjemným a hezkým místem lákajícím k návštěvě.

Možná, že si vzpomínáte na prázdniny roku 1964, kdy na Cikánce vyrostla nová zděná autobusová čekárna. Letos ji podle výtvarného návrhu ledčických dětí vyzdobili Martin Došek, Ondra Michovský a Tomáš Uher nástěnnou malbou. Věřím, že jejich snahu a společné dílo nezničí nějaký nemyslivý vandal.

Samozřejmě, že většina z nás, kteří v Ledčicích žijeme, se snažíme, aby v rámci našich možností bylo stále něco nového a vylepšeného. Změny jsou vidět prakticky na každém kroku – byl zveleben parčík u Pomníku padlým, kde byly umístěny nové krásné lavičky. Z rybníka Dundáku na nás hledí vodník – jen jméno zatím nemá. To mu prý vymyslí místní děti až v září.

Bylo vysázeno do té doby nevídané množství zeleně – více než 1000 keřů různých druhů, asi 40 vzrostlých stromů (javorů, lip, jasanů).

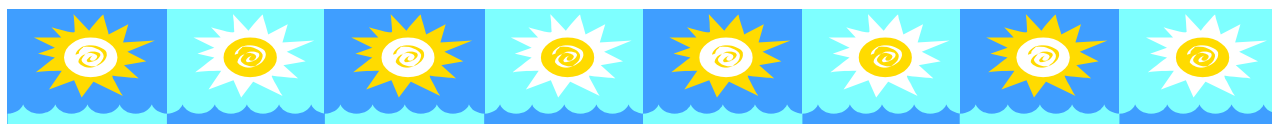
Protože při větrném počasí padaly suché větve přestárklých stromů, jiné stromy byly nebezpečně nakloněné, silně proschlé a napadené houbovými chorobami, bylo nutné jich několik porazit. Náhradou za ně byly vysázeny jiné, nebo ještě mnohé další vysázeny budou.

Mám radost také z toho, jak velké množství odpadových surovin (PET lahví, víček z plastových lahví, nápojových krabic, papíru...) dokázaly nasbírat naše děti. Všichni si zasloužily velkou pochvalu a každý z nich si odnesl na konci školního roku nějaký dárek.

Také na vás, dospělé, kteří chcete dobrovolnou práci, svými návrhy a nápady přispět k dobrému jménu Ledčic, se čeká. Vaše aktivní pomoc je totiž nejlepší možností, jak dosáhnout stále lepšího vzhledu naší obce i spokojenějšího života obyvatel v pěkném prostředí.

Přeji vám všem, dětem i dospělým, krásné a slunné letní dny a patřičný odpočinek.

Jiřina Michovská

Vzácná návštěva

Během dvou měsíců jsme se dvakrát setkali s panem Josefem Vovsem, americkým občanem, jehož otec u nás v Ledčicích kdysi působil jako učitel. Kronika zdejší školy se o něm zmiňuje na příklad takto: „ 26.7.1914 odešel při mobilizaci za vojenskou povinnost i definitivní učitel 1. třídy Antonín Voves a již 8.9. byl raněn u Lublína v Rusku do nohy.“

Panu Josefu Vovsovi je dnes 82 let, ale nikdo by mu tento požehnaný věk nehádal. Je totiž plný elánu, oplývá nevídaným životním optimizmem a smyslem pro humor. Ještě dnes je aktivním a plně zaměstnaným majitelem rozsáhlé rodinné firmy, kterému není cizí časté cestování z jednoho konce světa na druhý. Snad je to tím, že prožil skutečně dobrodružný život, který by vydal na román. Sám ostatně svůj životní příběh sepsal a dá-li nám k tomu své svolení, střípky z jeho vzpomínek otiskneme i v Ledčických novinkách.

15. června pan Voves navštívil místní základní školu, která se mu velmi líbila. Obdivoval výtvarné práce ledčických dětí, vybavenost, úpravnost a čistotu tříd, zajímal se o vystavené exponáty ve školním muzeu, s uznáním pochválil hygienická a sociální zařízení, líbilo se mu veselé prostředí mateřské školy a školní družiny. Zmínil se také o tom, že před nedávnem, v květnu, navštívil školu v americké Chappaqui, kde žákům vyprávěl o své emigraci, ale zdaleka na něj ona škola nepůsobila tak mile a úpravně jako ta naše. Pan Voves pak ještě navštívil místní svatostánek a přilehlý hřbitov, kde hledal hroby svých prarodičů. Podle jeho slov si odvážel mnoho hezkých dojmů a přislíbil hodně brzkou další návštěvu, což opravdu splnil. Už 2. července přiletěl s dalšími jedenácti členy své rozvětvené americké rodiny. Zúčastnil se rodinných oslav, pochlubil se svému příbuzenstvu krásou Prahy a dalších míst naší vlasti. Je obdivuhodné, že po tolika letech jeho příjemná čeština nemá ani stopu po cizím akcentu. Mohl by být i v tomto příkladem nejednomu z nás.

Protože se panu Vovsovi v Ledčicích velmi líbilo, poslal svým průvodkyním stříbrné památeční dolary a obyvatelům Ledčic pak výpravnou encyklopedii o USA. Tu si můžete prohlédnout i zapůjčit v místní lidové knihovně.

Blahopřejeme ledčickému rodákovi

4. července oslavil své šedesátiny místní rodák, dnes obyvatel Roudnice nad Labem, pan Václav Voves. Přejeme mu tímto hodně zdraví, klidu, pohody, rodinného štěstí i dalších pracovních úspěchů. Václav Voves na svoji rodnou obec nezapomíná. Již několik let je velmi štědrým sponzorem základní školy v Ledčicích, zúčastňuje se u nás rád a pravidelně mnohých kulturních a společenských akcí, jako jsou koncerty, oslavy, regionální tradice, taneční zábavy a podobně. Věříme, že elán i životní optimizmus panu Vovsovi vydrží i do dalších let a že se ještě dlouho a dlouho bude do Ledčic vracet.

Výměna občanských a řidičských průkazů

Vlastníte občanský průkaz vydaný do konce roku 1994? Jedná se o všechny druhy typu „knížka“, ale i plastikové, kartové vydání do prosince 1994. A to přesto, že je v nich uvedena platnost bez omezení. Platnost všech těchto uvedených „občanek“ končí letošním rokem. Výměna je bezplatná, potřebujete jen jednu fotografii, dosavadní občanský průkaz a vyplněnou žádost o průkaz nový. Není dobré nechat tuto záležitost na poslední chvíli. Lhůta pro vydání průkazu je třicetidenní a je s ní nutno počítat. Jinak by mohly vzniknout určité problémy. Třeba s výplatou důchodů. Obecní úřad v Ledčicích zajistil 21.6. pro své starší a nemobilní občany vyfotografování i vyplnění dotazníků přímo ve své budově.

Lhůta pro výměnu řidičských průkazů byla výrazně prodloužena, neboť situace na dopravních úřadech se stala prakticky neúnosnou. K bezplatné výměně za europřukazy potřebuje žadatel starý řidičák, občanský průkaz a fotografii. Jediným nákladem může být padesátikoruna, pokud budete chtít v novém řidičském průkazu změnit některý z údajů. Na příslušný kralupský odbor dopravy se ledčičtí řidiči mohou obrátit vedle běžných úředních dnů ještě také v úterý od 12 do 15 hodin. Nepodléhejte však panice a nemarněte čas v neúnosně dlouhých frontách, ale počkejte s výměnou na prodloužené období bez zbytečného čekání.

Lhůty byly prodlouženy takto:

Řidičský průkaz vydán	výměna do:
od 1.7. 1964 do 31.12. 1986	31.12.2007
od 1.1.1987 do 31.12.1991	31.12.2007
od 1.1.1992 do 31.12.1993	31.12.2007
od 1.1.1994 do 31.12.1996	31.12.2010
od 1.1.1997 do 31.12.2000	31.12.2010
od 1.1.2001 do 30.4. 2004	31.12.2013

Územní plán

24.10.2004 vstoupil v platnost Územní plán obce, který je utvořen s výhledem na dalších deset let. V případě, že si rozvoj obce vyžádá aktualizaci dříve, může obec zahájit jeho doplnění, a to i z podnětů jednotlivých občanů. Zásadní podněty pro změny lze podávat na OÚ průběžně v horizontu několika let. V době, kdy by mělo dojít ke změnám stávajícího územního plánu, bude oprávněnost a vhodnost požadavků občanů posouzena, vyhodnocena a eventuálně pak zařazena do změn.

Dopravní značení v obci

Se vstupem do Evropské unie mají obce povinnost odpovídajícím způsobem zabezpečit své dopravní značení. Také v Ledčicích, na základě posouzení nabídek tří firem, byla vybrána nejvýhodnější nabídka od Dopravního značení Mělník, které provádí příslušné práce na značení místních komunikací. Věříme, že se celá akce v částce téměř 300 tisíc Kč setká s pochopením občanů a že se nové dopravní značky nestanou obětmi vandalů.

Přihlašte svoje dítě včas

Místní mateřská škola má kapacitu pouhých 20 dětí. Paní učitelka Justová proto žádá všechny rodiče, kteří mají zájem umístit svoje dítě od září 2005 do MŠ, aby je z organizačních důvodů přihlásili co nejdříve. Svou žádost můžete odevzdat přímo paní Justové nebo v úřední dny na obecním úřadě.

Dejte si pozor na peníze

Každou chvíli slyšíme o tom, že zloději kradou peníze z kont uživatelů platebních karet. Chraňte se. Nepoužívejte bankomat, pokud jsou v blízkosti divní lidé. Podívejte se, zda při výběru není na bankomatu, nebo v jeho blízkosti, něco neobvyklého. Nenechte si od nikoho radit a řiďte se pouze pokyny na obrazovce. Zakryjte volnou rukou klávesnici, aby nešlo odpozorovat PIN. Pamatujte, že oficiální obsluha bankomatů nikdy nevstupuje do transakcí klientů. Máte-li jakékoliv podezření, ukončete okamžitě svou činnost u bankomatu a odejděte, či lépe – nahlaste situaci přímo v bance.

Kromě zlodějů u bankomatů neutuchá odcizování peněz důvěřivým, především starším lidem. Neotvírejte dveře, nejste-li si jisti, že člověka za dveřmi znáte, byť vás oslovuje jménem, či se odvolává na někoho z vašich příbuzných nebo známých. Pořídte si kukátko a pojistný řetízek. Lidem, kteří vám nabízejí zboží, výhry, nebo vás žádají o pomoc, možnost zatelefonování a další celkem věrohodné věci, nevěřte. Sanitku přeci můžete zavolat sami, aniž by vám někdo vstoupil do bytu. Ti lidé mohou být tipaři na vykrádání, či zloději.

Pokud vám někdo má udělat odpočet elektřiny, plynu, nebo vyplatit peníze, musí být předem ohlášen. Je povinen se také prokázat příslušným průkazem. I když takový člověk vypadá sympaticky a důvěryhodně, může se stát, že celoživotní úspory najednou budou pryč a vám zbudou oči pro pláč. Nebuďte naivní. Podvodníci jsou stále vynalézavější, rafinovanější a zákeřnější. Rad, jak zabránit řádění podvodníků, je celá řada. Stačí je brát vážně.

Kalendář na rok 2006

Na obecním úřadě a v prodejně paní Evy Chmelové si můžete za 80 korun zakoupit velmi pěkný stolní kalendář na příští rok. Je plný historických pohlednic měst, obcí, vesnic a osad Mělnicka. Na úvodních stránkách kalendáře je uvedena krátká historie všech jednapadesáti míst od Březinky po Želízy, které zde najdete. Samozřejmě, že také Ledčice jsou tu v celé jejich kráse. Kromě samozřejmých informací jako jsou státní svátky, jména, fáze měsíce a další, jsou tady uvedeny první zmínky o obcích, webové stránky OÚ, důležitá telefonní čísla, ale také nejružnější firmy s jejich zaměřením a kontakty.

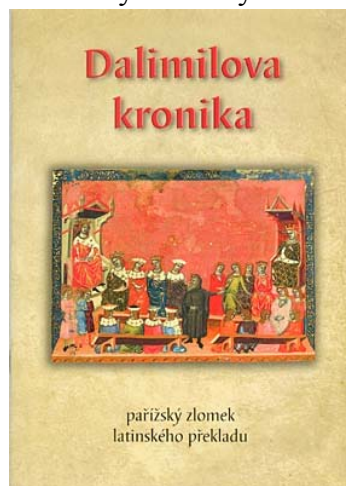
Kalendář má svoji nespornou estetickou, kulturní a historickou hodnotu. Všechna ta zobrazená místa dýchají klidem, nostalgií a idyličností. Může jít i o hezký dárek a milou pozornost pro každého, kdo v našem kraji žije, vyrůstal, nebo se jej chystá navštívit.

Dalimilova kronika v ledčické knihovně

Staročesky psaná Dalimilova kronika, jež vznikla někdy v prvních desetiletích 14. století, veršované historické dílo, se dostala i do knihovny v Ledčicích. Alespoň ve svém zlomku. Vzpomínáte si, jak před nedávnem český stát v dražbě kupoval za 10 miliónů její nádherně iluminovaný opis (psaný latinsky) z roku 1330? Vydavatelství Učitelských novin vykonalo ušlechtilý čin a vydalo faksimile této kroniky „tak řečeného Dalimila“, neboť jméno skutečného

autora není známo. Jeho vyprávění však nepostrádá dobový půvab. Přečtěte si pro zajímavost, co píše o lidech, kteří se usadili pod Řípem, tedy přímo „u nás“:

*Důvěřivě, v bázni boží žili,
neschráněli zboží,
nikdo nepřál si mít víc,
dělili se o krajíc,
o strdí a každou rybu.
Jen jednu jim vytknu chybu.
To, že muž za oněch dob
každou noc měl jinou z rob ...*

Budou vzpomínat

Zeptali jsme se všech pěti žáků, kteří přecházejí do vyšších tříd mimo naši obec, co se jim v ledčické škole líbilo či nelíbilo.

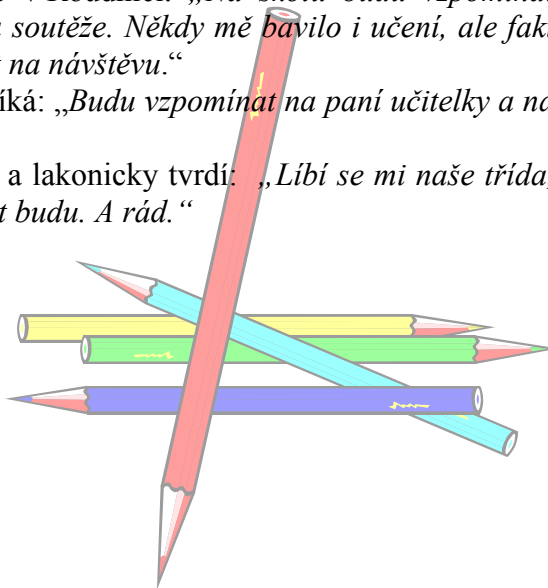
***Pavčina Kropáčková** úspěšně absolvovala přijímací zkoušky na roudnické gymnázium a říká: „Na ledčickou školu budu vzpomínat strašně ráda, hlavně na paní učitelku Fischerovou, protože mě bezvadně připravila na přijímačky. Ve škole mi bylo fajn, určitě líp, než v Praze, kam jsem chodila dřív.“

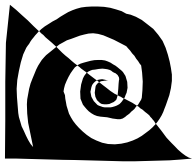
***Kristýna Vinická** také nastupuje na gymnázium v Roudnici: „Jsem ráda, že odtud neodcházím s prázdnou, protože jsem se tu hodně naučila. Hlavně za to chci poděkovat paním učitelkám. Nelíbilo se mi někdy trápení s klukama, ale jinak to bylo fajn.“

***Michaela Říhová** odchází do 6. ročníku ZŠ v Roudnici. „Na školu budu vzpomínat docela v dobrém. Nejvíce mě tady bavily všelijaké hry a soutěže. Někdy mě bavilo i učení, ale fakt jenom někdy. Bylo to tu dobré a určitě se přijdu podívat na návštěvu.“

***Lukáš Kubiček**, který odchází do Straškova, říká: „Budu vzpomínat na paní učitelky a na všechno, co jsem v Ledčicích zažil. Přijdu.“

***Marek Černý** bude pokračovat v Beřkovicích a lakonicky tvrdí: „Líbí se mi naše třída, tak se přijdu podívat, jak tady vyměnili okna. Vzpomínat budu. A rád.“

V tomto ročním období si připomínáme několik významných „kulatých“ výročí, u kterých je dobré se zastavit.

Jules Verne (1828-1905)

Nedávno uplynulo 100 let od smrti slavného francouzského spisovatele, zakladatele vědeckofantastické literatury, Julesa Verna. V dějinách literatury měl jen málokdo tak bujnou fantazii jako on. Zpočátku nenápadný, ale nesmírně pilný a talentovaný burzovní úředník spojil svou představivost s množstvím znalostí ze všech možných vědních oborů, výsledkem čehož bylo 63 románů, 2 sborníky povídek, 40 divadelních her, 10 knih o vědě a několik básní. Mnohé jeho představy o budoucnosti se z velké části potvrdily. Co předvídal? Metro, automobily, faxy, počítače, fotokopírky, film, televizi, rakety, ponorky, tramvaje, dokonce e-mail. Hrdinové jeho knih byly idoly i ledčické evangelické mládeže, o čemž svědčí zápis v jedné z kronik nové evangelické školy, která v Ledčicích působila od 27.4.1844 až do roku 1920, kdy byla zrušena.

Magdalena Dobromila Rettigová (1785 – 1445)

Paní Dobromila pronikla velmi hluboko do českého života právě proto, že pronikla až do jeho kuchyně. Učila paní a dívky z měšťanských rodin vařit, prostírat, učila je základní hygieně při vaření, konzervování ovoce, ale i pletení, háčkování a vyšívání. Pořádala vlastenecké výlety a české literární dýchánky. Vedle praktických zásad svým kurzistkám vštěpovala i zásady mravní. Sepsala velice známou Domácí kuchařku, která obsahovala nejen recepty, ale také rady o manželském soužití. V mládí bývala velice pohledným děvčetem, ale protože se po smrti otce musela starat o svých osm sourozenců, nechtěla se ani vdávat. Nakonec si přeci jen vzala vřelého vlastence, úředníka Jana Sudiprava Rettiga, jemuž říkala „šnuptychlíček“ měla s ním 11 dětí, z nichž přežily pouze tři. Magdalena pomalu přibírala na váze, vydávala básně, tklivé romantické příběhy a další kuchařky. Její recepty počítaly až s dvaceti vejci, dvěma librami másla (1,24 kg), vařila raky, drozdy, hlemýždě, lanýže, ale i pudinky a rosoly s velkým využitím vařené zeleniny. Možná že v nejedné domácnosti se vaří svičková a rajska omáčka podle jejího zaručeného receptu. Za celý styl života patří paní Magdaleně Dobromile velký hold. 5. srpna si proto připomeňme 160. výročí její smrti a třeba si na její počest pochutnejme na něčem dobrém.

Kosmas (1045 – 1125)

Byl děkanem pražského sv. Víta a prvním českým kronikářem, byt' psal latinsky. Jeho Chronica Bohemorum (Kronika česká) je pro náš region cenná a podnětná i tím, že své dílo věnoval Šebíři, proboštu mělnického kostela, čímž se potvrzuje existence této kapituly založené kněžnou Emmou někdy kolem roku 1000. Letos si připomínáme 960. výročí Kosmova narození a 21. října pak 880. výročí jeho úmrtí.

Mistr Jan Hus (1371 – 1415)

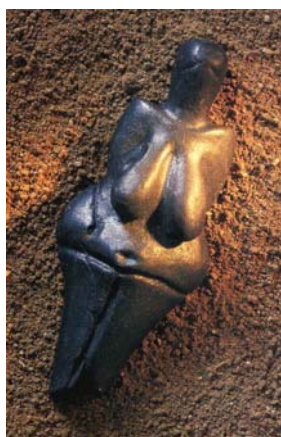
Hus je vynikající postavou v našich dějinách, která přesáhla hranice církvi, národů a staletí. Zatímco pro katolíky byl kacířem, evangelíci ho považují za velkého reformátora a mučedníka a pro nevěřící je nefalšovaným hrdinou, který se dokázal postavit proti většině, moci a dobovému mínění. Opřen o jedinou sílu – o vlastní svědomí. 6. července jsme si připomněli 590. výročí jeho upálení. Před devadesáti lety byla nad klenutou branou evangelického kostela v Ledčicích zazděna bronzová pamětní deska umístěná sem k 500. výročí Husovy smrti. Na desce stojí:

*Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě,
miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu
až do smrti. Mistr Jan Hus 1415 – 1915
Svaté paměti otce české reformace vděční evangelíci*

Babička

Letos uplynulo 150 let od prvního vydání příběhu sepsaného Boženou Němcovou, který ovlivnil celé generace čtenářů. Kniha vyšla bez obrázků, poprvé ve čtyřech sešitech tištěných na nekvalitním papíře, pouze obálka měla zelenou barvu. Bylo to 15. května, 7. června, 20. června a 16. srpna roku 1855. Později Babička vyšla ve více než třech stech českých vydání (naposledy letos ilustrovaná Zdeňkem Burianem a Vítězslavou Klimtovou) a asi čtyřiceti cizojazyčných, včetně čínštiny a japonštiny, ale také ve vydání těsnopisném. Ledčické děti se knihou inspirovaly, a tak vznikly krásné obrázky, které se staly součástí výzdoby místní školy.

Věstonická Venuše

Nález přibližně 11 centimetrů vysoké hliněné sošky ženy plných tvarů, která později dostala jméno Věstonická Venuše, učinil profesor Karel Absolon při archeologických výzkumech tábořiště z doby ledové v roce 1925. Takže této sošce je letos 80 let a nějaký ten tisíc roků navíc. Také ledčičtí školáci vytvořili repliky Věstonické Venuše a vy si je můžete prohlédnout v místním školním muzeu.

Otevření Cikánky

V červnu roku 1955, před padesáti lety, byla po několika letech uzavření znovu otevřena hospoda „Na Cikáncé“, postavená ve třicátých letech minulého století. Ono pojmenování prý pochází od paní Vlasty Králové, rozené Zemanové, jejíž rodina si v roce 1939/40 postavila domek čp. 230. Podnětem jí dle pamětníků byla skutečnost, že v těchto místech měly vymezeno v blízkosti silnice tábořiště skupiny kočujících Romů povozy. Název pak použil pro svou nedávno vybudovanou hospodu její majitel, pan František Hodek. Od té doby se pomístní název „Na Cikáncé“ užívá od čp. 231 až k „Dolánkám“.

Malá ledčická

kronika

V létě oslaví někteří naši spoluobčané svá významná životní jubilea. Přejeme jim všem hodně zdraví, klidu, pohody a osobního štěstí i do dalších let.

50 let	Matějovská Ivana čp. 5 Vereš Štefan čp. 46	80 let	Jansová Miloslava čp. 88 Nedvědová Marie čp. 36 Král Antonín čp. 117
55 let	Zeman Václav čp. 60 Sršeň Karel čp. 106 Kaclík Bedřich čp. 104	81 let	Miler Josef čp. 202 Nedvěd Václav čp. 36
65 let	Kříček Jiří čp. 54 Klementová Dagmar čp. 207	83 let	Lipšová Marta čp. 164
70 let	Tydlitátová Hana čp. 206	85 let	Nejč-Stejskalová Ludmila čp. 31
75 let	Holubová Věra čp. 168	87 let	Král Josef čp. 224
		90 let	Plicková Růžena čp. 135

Naše „rodinné“ foto

Kulturní střípky

Milý a vzácný dopis

Ledčické děti dostaly dopis od dánské královny Margarethy II.:

CHRISTIAN IX'S PALACE
AMALIENBORG
1257 KØBENHAVN K

11. maj 2005

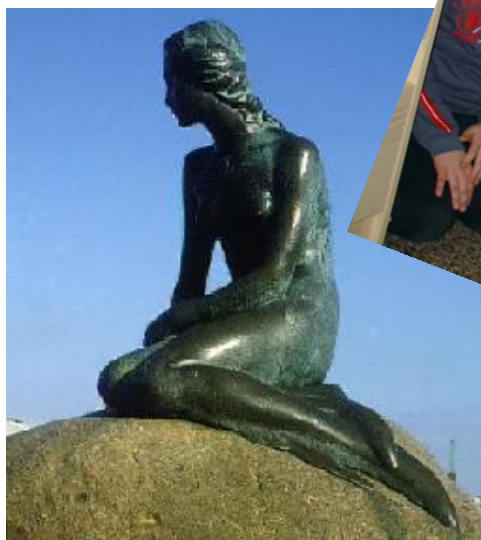
To all the children, teachers and librarians of
'The Night With Andersen',

Her Majesty the Queen desires me to express to you
Her sincere thanks for the many letters, cards and
drawings Her Majesty has received from the
children, librarians and teachers from the Czech
Republic on the occasion of the H.C. Andersen
festival.

I regret it being impossible to thank everyone
personally and hope this letter will reach all of you
with the help of the Czech embassy in Copenhagen.

Yours sincerely,

Annelise C. Fruehling
Lady-in-Waiting

Památníčky

Když si dnes chceme uchovat příjemnou vzpomínku na nějakého člověka či místo, uložíme si jejich fotografie, videonahrávky nebo esemesky. Po dlouhá staletí k tomuto účelu však sloužily památníky. Nešlo přitom o vynález sentimentálních dívenek – své „památníčky“ měla i řada šlechticů, na příklad Albrecht z Valdštejna, Ferdinand hrabě Slavata, Jan Krištof z Lobkowicz a mnozí další. Staří Čechové památníkům říkali štambuchy. Tyto knížky s prázdnými listy obvykle děti dostávaly od rodičů hned, jak se naučily psát. Památník je pak provázel celým životem a končil v rodové knihovně. Nejstarší památníky u nás pocházejí ze 16. století.

Principem takového památníčku bylo pozastavení času. Předkládal se osobám, jichž si člověk vážil, nebo je měl rád – rodičům, vrstevníkům, přátelům, učitelům – s prosbou o napsání nějakého „moudra“ (přání do života, citátu, pořekadla), či nakreslení obrázku. Oblíbené bývalo třeba ztvárnění dubu s textem „*Vždy trvá nepohnut.*“ Památníky mívaly zdobená a vzletná

záhlaví. Jeden (z roku 1620) nesl úvodní nápis *Album amicorum* čili *Knížka do kteréž mnozí poctiví lidé na památku v dobrém sebe připomínají.*

Při čtení moudrostí starých desítky let se neubráníme pocitu, že mnohé platí dodnes, neboť pravda se nemění. Před očima nám vyvstávají podoby a osudy osob, které již dávno nežijí a jejich více či méně duchaplné říkánky, zápisy a obrázky nás dokáží přimět k zamyšlení.

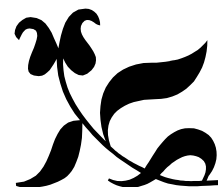
Podívejme se na několik zajímavých štambuchových zápisů:

- *Mlčím a doufám* – Adam Bechyně z Ležan (r. 1631)
- *Bud' jak bud', vždyť nák bude* – Václav Bořek Dohalský (1624). Nepřipomíná vám to Švejkův výrok: *Ještě nikdá nebylo, aby nějak nebylo?*
- *Zvolna popíjej!* – zapsal svému dvořanovi Vilém z Rožmberka (1631)
- *Věř, ale hled' komu!* – Ferdinand hrabě Slavata (1649)
- *Co nás mrzí, to se nás drží, co milo nám, to nechce k nám*, mudruje Bohuslav Razín z Javorníka
- *Připomínám Čecha, Lecha – upřímný přítel tvůj František Blecha* napsal v roce 1822 obrozenci Hankovi
- *Vlasti zpěv, vlasti krev!* žádá básník Boleslav Jablonský, vlastním jménem Eugen Tupý

Skutečně masové rozšíření památníčků zaznamenalo 19. století a 20. století pak bylo vrcholem této „tvorby“. Můžeme zde ocitovat větu, kterou bývalý pan prezident, Václav Havel, napsal ledčickým dětem a kterou prý rád píše do památníčků: „*V poli stojí strašák, neboj se ho avšak.*“ Zastavíme se teď u tří památníků, které nám zapůjčily ledčické občanky, paní Zemanová, Nedvědová a Urbanová.

Na listech jejich útlých knížeček se opravdu zastavil čas. Zápisy dospělých či vrstevníků pootevřají dveře ze světa dítěte do jiného, zkušeného a moudrého světa, které se však určité dotkly srdce a duše „adresátky“ až mnohem později, v jejím zralém věku. Mnohá z věnování jsou prodchnuta upřímným, dnes už „nemoderním“ vlastenectvím. Zkusme se začíst alespoň do několika přání do života plných vážnosti a patosu.

Nejstarší zápis v památníku paní Anny Zemanové pochází z roku 1935:

- *Jen na pohádky z dětinského mládí a na ty, kdož mívali nás rádi, si tisíckrát a vděčně vzpomenu.* – sestřenka M. Zimáková
- *Někdo dnes vzpomíná a již zítra zapomíná, jiný však vzpomíná a nezapomene nikdy!* – spolužačka M. Justová
- *Bohu, vlasti, národu věrně služ až do hrobu* – to vepsal otec, J. Voves
- *Bud' šťastna v každé době, dej Ti nebe blaha květ, žij bohu, vlasti, sobě, rájem bud' Ti celý svět.* – A. Vovsová, matka
- *Až někdy po létech zrak Tvůj zaletí sem, budiž Ti tento list vzpomínkou, pozdravem* – sestřenice A. Bendlová
- *Nezapomeň družko milá, že jsi v Čechách narozená, že je v Čechách domov tvůj, na to stále pamatuj!* – kamarádka Máňa Lebdušková
- *Dnes lehko psáti v památník, když stále spolu dlíme. Zda-li si na mne vzpomeneš, až se rozloučíme?* – spolužačka V. Vovsová
- *Až jednou míti budeš tuto knížku v ruce, kdož ví, jestli si vzpomeneš, zda zabuší Ti srdce.* – spolužačka M. Došková

V památníčku paní Marie Nedvědové se objevují mnohá další ponaučení:

- *Býti dobrou – to je málo, ale konati dobro – to je hlavní věc života* – učitelka R. Kosová
- *Služ své vlasti odhodlaně jako věrná stráž, dej jí duši, dej jí srdce, dej jí vše, co máš!* – Stáňa Purchartová
- *Ten nikdy mnoho nevykoná, kdo jen své slzy počítá, ty v činech svých bud' růže vonná, jež vůni svou všem poskytá.*
- *Mám vepsat zde vzpomínku v tento památník, nuž přiznávám se, vepsal jsem dvojí: jednu zde – druhou pak v paměť svoji.* – Karel Velímský, učitel

O nejkurioznější zápis se postaral kdosi s nečitelným podpisem:

- *Co je to platný, když jsi pihovatá, nehty máš plné bláta a místo nosu díru do hlavy. Z pověření vedení P.O.U.L. napsal ?*

Také památník paní Jiřiny Urbanové je naplněn radami do života:

- *Bud' způsobná a milá v tváři, čistá a opravdová v duši, upřímná a vřelá v srdci – každý tě bude mít rád a i ty budeš šťastna* – učitelka L. Chvojková
- *Bud'me vděční těm, kdož nám ukazují naše nedostatky.* – učitelka J. Olivová
- *Šťastným být a šťastné jiné činiti, je úkolem člověka.* – ředitel S. Klimeš
- *Chceš-li býti šťastna, myslí nejméně na sebe!* – A Hlavatá
- *Zvonivým smíchem kolem nás pádí, ta krásná léta zlatého mládí. Prchají rychle, tak jako sen, nechají v srdci vzpomínky jen.* – sestra Vlasta

Dnes už památníčky nejsou tak samozřejmým „doplňkem“ každého dítěte, jako tomu bylo dříve. Přesto jsou tu a tam k vidění a je to dobře. Protože teprve až ta dnešní mrňata (nebo omladina) dospějí, ba zestárnou, pochopí význam všech těch vzletných vpisků a více či méně zdařilých obrázků s věnováním. Takže až se na vás obrátí některé z vašich ratolestí s knížečkou, v jejímž úvodu bude lehce výhrůžný slogan: *Můžeš kreslit, můžeš psát, ale listy netrhat!*, pak neváhejte a tvořte. Nedejte zahynout tomuto druhu „písemnictví“ zvanému památník, citovník, srdečník, či kdoví, jak se mu ještě říká...

Letní lidové tradice

Lidové zvyky byly vždy spojeny se svátečními dny, s koloběhem přírody a pracovním cyklem venkova. Mnohé z nich mají své kořeny v předkřesťanských pohanských dobách. S nástupem průmyslového věku, který zasáhl také do života vesnice, zaběhlého po celá staletí, mnohé zvyky ztrácely své opodstatnění a stále rychleji mizí. Pokud se ještě udržují, tak jako u nás v Ledčicích, jde často o vědomou snahu uchovat tradice. I tak však přinášejí žádoucí vybočení z každodenního jednotvárného rytmu života a poskytují příležitost k veselí a společnému zážitku. Dnes si připomeneme jen některé z letních tradic, ty další si necháme na příští rok.

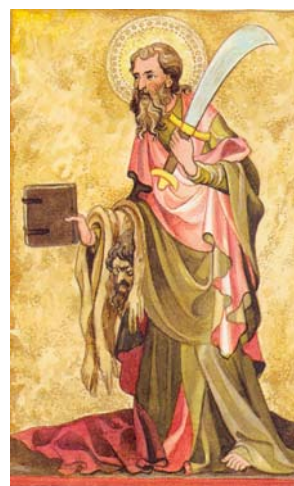
Mezi letní lidové svátky patřila **Svatojánská noc**, oslavy Jana Křtitele, 24. června. Leckde se pálily ohně, tak, jako o čarodějnicích. Ale především se sbíraly léčivé rostliny, protože ten den prý měly obzvláště silnou magickou a léčivou sílu. Před východem slunce se také lidé chodili koupat do tekoucí vody, aby byli zdraví. Na svatou Markétu, 15.7., začínaly žně. Pro sklizeň obilí neboli žatvu se používala kosa. Požaté obilí se vázalo povřísky do snopů, ze kterých se na poli stavěli panáci, aby lépe proschlo. Pak se vše na vozech odvezlo do stodol, kde se snopy rozvázaly a obilí se vymlátilo cepy. Mlatci se někdy najímali, protože celodenní mlácení obilí bylo velmi namáhavé. Obilní

zrníčka se pod úderu cepů z klasů vydrolila a čisté zrna se mohlo uskladnit v sýpkách.

Když skončily žně a všechno obilí bylo svezeno do stodol, slavily se **dožínky** neboli obžínky. Čeládka uvila dožínkový věnec, který se dělal ze všech druhů obilí, polního kvítí a pentlí. Ten pak obvykle nejhezčí žnečka ověšená kvítky předala hospodáři a popřála mu štěstí a zdraví. Tato chvíle po mnohadenní úmorné práci patřila k nejradostnějším okamžikům vesnice. Výjimečně se nešetřilo jídlem ani pitím, na návsi či v hospodě hrála muzika, a kdo měl chuť a sílu, mohl protančit celou noc.

V našem kraji se také slavila ještě **dočesná**. Po dočesání chmele, kterého tu až donedávna rostlo poměrně hodně. Česači přinesli věnec z chmele, klasů a květů a přáli hospodáři. Potom následovala večeře: polévka, skopová na česneku a koláče. Také se zpívalo a tancovalo, stejně jako při jiných svátcích.

V Ledčicích po skončení žní a svezení sklizně do stodoly mohli zemědělci na krátký čas zvolnit tempo, neboť nejdůležitější práce byly skončeny, úroda byla pod střechou. Proto slavili **pout'** – Bartolomějskou (24.8.) – třebaže místní kostel nese název sv. Václava a měla by se tudíž odehrávat pout' Svatováclavská, zasvěcená zdejšímu patronu. Ale ledčičtí prý věděli, že v září už je čeká zase mnoho práce, a tak začali hody a oslavy spojovat s Bartolomějem, jehož jméno je vyryto na zvonu v kostele. Toto původně aramejské jméno znělo „bar Talmaj“ čili „syn Talmajův“, přičemž Talmaj souvisí s hebrejským slovem telem, což znamená „brázda“. Nejznámějším nositelem tohoto jména byl apoštol Bartoloměj. Narodil se někdy v 1. století v Káni (Galilea). Po smrti svého Mistra se vydal šířit křesťanství do Arménie, Indie a Mezopotámie. Byl vždy velmi uctíván, a tak není divu, že je patronem mnoha měst a živností. Ochraňuje Frankfurt nad Mohanem, Altenburg, ale i Plzeň. Je patronem např. řezníků, knihařů, pastevců a štukatérů. Apoštol Bartoloměj prý zemřel strašlivou smrtí. Byl dlouho vězněn a mučen a nakonec mu kati stáhli z těla kůži a ukřižovali ho hlavou dolů.

Na obraze Bartoloměje poznáte podle toho, že obvykle drží v ruce nůž a někdy i svou vlastní staženou kůži. Nejznámějším ztvárněním tohoto apoštola je Rembrandtův obraz „Umučení sv. Bartoloměje“.

Možná, že bychom si měli při této příležitosti připomenout ještě jednu letní zajímavost – tzv. „psí dny“. Už dávno, před dvěma tisíci lety, si lidé všimli, že když se v srpnu objeví na ranní obloze hvězda Sirius, nejjasnější ze Souhvězdí psa, neboli Canis Major, nastanou dny pozdních letních veder. Díky tomu, že Sirius („oko“ psa) je tak jasný, můžete jej pozorovat ještě i po východu Slunce, když už všechny ostatní hvězdy dávno vybledly. Co myslíte, nastanou i letos ty správné horké „psí dny“?

POHLED DO HISTORIE

Koncem května jsme si připomněli 363. výročí úmrtí vynikající osobnosti české historie, nekorunované české královny, paní Polyxeny z Lobkowicz. O jejím nesmazatelném významu nejen pro naši obec jsme dosti obsáhle psali v Ledčických novinkách v září 2001. Dne s námi o ní píše náš věrný přispěvatel, Ing. Otakar Špecinger. Patří mu za to veliké p
oděkování a obdiv.

Polyxena z Lobkowicz

K osobnostem, které se pozoruhodně zapsaly do naší národní historie, náleží také Polyxena z Lobkowicz. Pro Ledčice má značný význam, že kolem roku 1617 je koupí natrvalo získala pro svůj rod. Většinou je ale na tuto paní zapomínáno a v obecném povědomí setrvává pouze díky tomu, že na začátku českého stavovského povstání ochránila direktory, svržené z oken pražského Hradu. Skutečný význam této šlechtičny však byl neporovnatelně širší a přetrvává podnes, ačkoliv od její smrti uplynulo plných 363 let.

Polyxena se narodila roku 1566 v Litomyšli. Jejím otcem byl bohatý a mocný Vratislav z Pernštejna – a matkou Marie Manrique de Lara, která se do Čech vdala ze Španělska. Bylo to v době, kdy naše země, vlivem obou vládnoucích větví Habsburků, měly intenzivní styky s Pyrenejským poloostrovem, zaměřeným na zámořské objevy.

Své mládí prožila Polyxena v kultivovaném prostředí litomyšlského zámku. Nabyla tam důkladného vzdělání, naučila se kupř. několika jazykům. Když pak otec roku 1582 zemřel, přestěhovala se matka s početným potomstvem do paláce v Praze, který se potom stal nejvyhledávanějším aristokratickým salónek sídelního města – a střediskem česko-španělských kulturních styků.

Roku 1587 se Polyxena z Pernštejna poprvé provdala. Jejím chotěm se stal mnohem starší a třikrát ovdovělý pan Vilém z Rožmberka, nejvyšší pražský purkrabí a držitel obrovského, převážně jihočeského dominia. Polyxena se tak stala první dámou království, mimořádně respektovanou císařem Rudolfem II. a byla od těch dob považována za nesporný vzor renesanční šlechtičny.

Kromě Prahy žila paní Polyxena povětšinou v Roudnici nad Labem, na manželově oblíbeném venkovském sídle. Pan Vilém ovšem v srpnu 1592 zemřel. Pernštejnské a rožmberské dědictví však způsobilo, že paní Polyxena soustřeďovala nyní ve svých rukou mimořádně značné jmění. Žila přitom i nadále především v pražském paláci a v Roudnici nad Labem, kde se kolem ní shromažďovala nejvybranější společnost. Z mnoha nápadníků pak dala až roku 1603 přednost Zdeňku Vojtěchovi z Lobkowicz, nejvyššímu českému kancléři. Společný majetek tím samozřejmě opět vzrostl. Oba manželé, jak tomu bylo ostatně i předtím, patřili k nejhorlivějším katolíkům a nejvěrnějším stoupencům absolutistické vlády Habsburků, vyznačovali se však zároveň i zřetelnou tolerancí k protestantům.

Teprve roku 1609 se paní Polyxeně narodil syn Václav Eusebius. Tím bylo zabezpečeno pokračování rodové linie Lobkowiczů, jinak již ohrožené. Domovem matky i syna zůstávala převážně opět podřipská Roudnice. Když později dávala paní Polyxena naopak větší přednost Praze, směřovaly dávné náboženské a politické rozpory v zemi ke svému dramatickému vyvrcholení. Došlo k povstání českých stavů, ve kterém Polyxena z Lobkowicz stála na katolické, habsburské straně. I se synem přečkala nejtragičtější události ve Vídni a oba se vrátili na své statky teprve po porážce protestantského tábora a po útěku Zimního krále Fridricha Falckého z Čech.

Paní Polyxena dosti přísně potrestala roudnickou obec za to, že se podílela na povstání. Nadále však jednala se všemi svými poddanými rozumně a spravedlivě, neboť dobře věděla, že na jejich živobytí jsou závislé i příjmy vrchnosti. Rodový majetek přitom rozšiřovala přikupováním dalších statků, jejichž správě se osobně věnovala. V pohnutých časech rozmáhající se třicetileté války to nebylo nijak snadné. Za své ústřední sídlo si pak i nadále zvolila zámek v Roudnici nad Labem. Manžel Zdeněk Vojtěch z Lobkowicz jí přitom téměř nepomáhal, zemřel ostatně už v roce 1628, načež zanedlouho zahynul i poslední mužský potomek kdysi tak slavného rodu Pernštejnů.

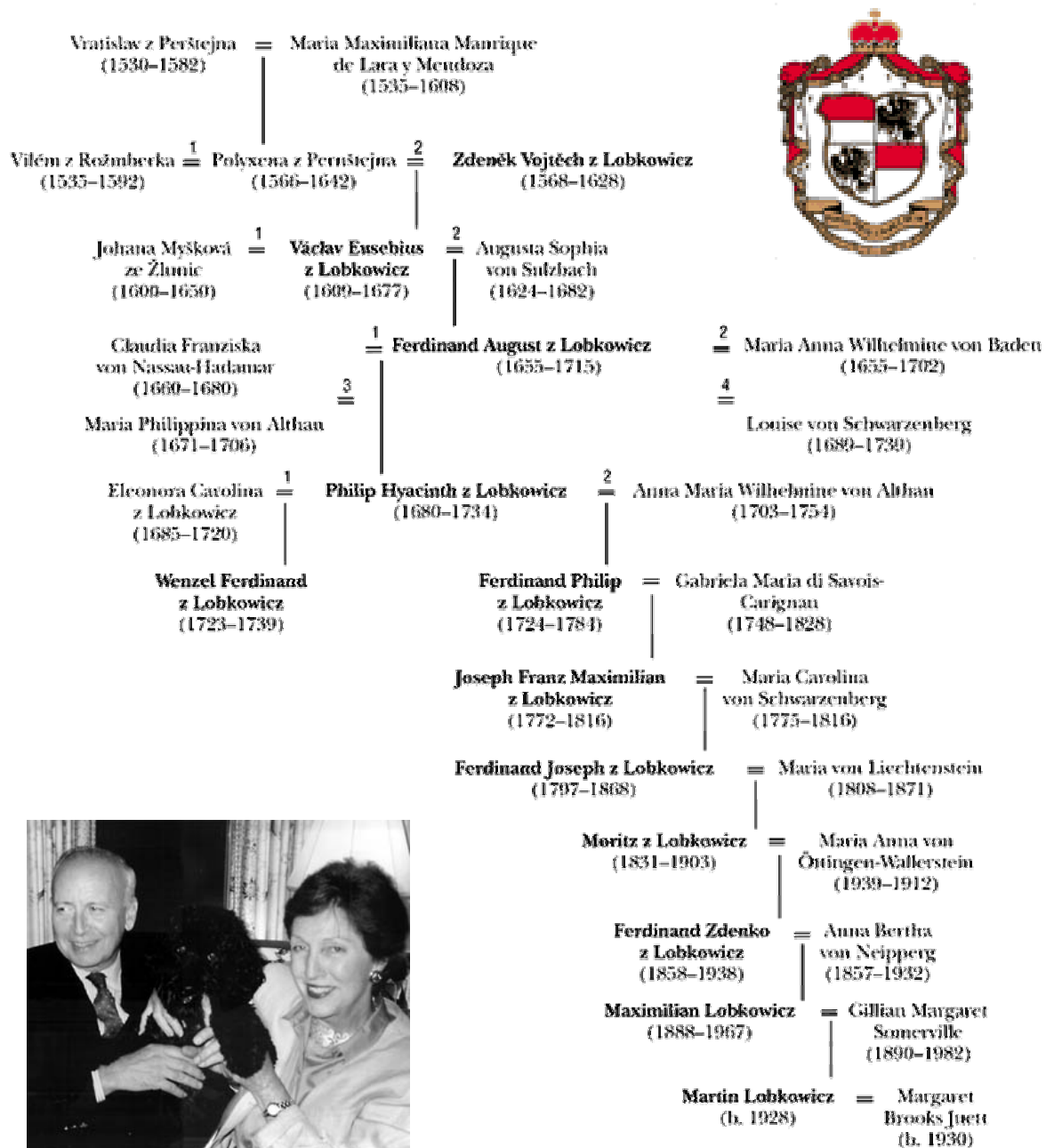

Krátce předtím se Polyxena vzdala svého dědictví v Litomyšli, avšak vymínila si většinu perňštejnských obrazů. Spojením s částmi rožmberské a lobkowiczské pinakotéky tak položila základy k proslulé Lobkowiczské galerii, umístěné dnes na zámku v Nelahozevsi. Svá panství předala paní Polyxena roku 1637 v celém rozsahu synovi. Skonala ve věku 76 let dne 24. května 1642, před 363 lety...

Dochovala se značná část korespondence Polyxeny z Lobkowicz. Z jadrných dopisů poznáváme, že přes obrovské peripetie své doby se vždycky držela tato paní především svého češství. Jejím životem prošly dva zcela rozdílné věky našich dějin. Na konci svých dnů však docházela k poznání, že vítězství jedné ideálů bohužel vždycky a nutně musí potlačovat ty druhé. Neboť vzestup katolické církve a habsburského rodu měl za následek, zároveň i ničení blaha českého národa a státu. Dokonce snad právě proto oženila paní Polyxena svého jediného syna Václava Eusebia z Lobkowicz s chudou, ale ušlechtilou Češkou, Jozičkou ze Žlunic, vdovou po pronásledovaném rytíři Václavu Pětipeském.

Doba a postavení ovšem nic více ani bohaté a mocné paní Polyxeně neumožňovaly. Přežila svůj vlastní rod i epochu a jejím odchodem zanikl kus starého českého šlechtického světa, jehož se sama stala vyvrcholením a ozdobou. S cizáckým kořistěním a drancováním země za třicetileté války se smířit nemohla, proto konec jejího jen zdánlivě vždycky skvostného života byl zřejmě, ba očividně, naplněn zklamáním, beznadějí a smutkem.

Avšak i v tom všem zůstává paní Polyxena z Lobkowicz trvale jednou z největších, třebaže neprávem zapomínaných postav české historie!

© paní Polyxeně se zmiňuje i tento výčet vojenských nákladů a škod vsi Ledčice ve třicetileté válce za léta 1621 – 1625 (SKRA, SDČN. Č 5/7), jehož přepis vyhotovil pracovník Lobkowiczského rodinného archivu v Žitenicích, Mgr. Kapička.

Vaší Milosti pane hejtmane neráčíte za zlé míti, jak ste ráčili poručiti, aby se poznamenalo, co jest se škod od vojáků stalo a co jest se jim vydalo, když sau přijeli anebo přišlo v těch letech od toho běhu ovsa, peněz, slepic, ovec a jinačích věcí: ze vsi Lečic

Léta 1621 z Prahy mušketýři za častý příjžděli deset anebo patnácte s vozem, tu se jim muselo dáti peněz, ovsa, slepic. V tom roce sme jim vydali: ovsa přes dvaceti strychů a peněz se jim vydalo přes deva —desácte kop a co slepic a ovec i telat k tomu

Léta 1622 tolikéž sme dávali ovsi, peníze i jiné věci, ovsa se vydalo toho roku třiceti sedm strychů a peněz se jim vydalo sto a patnácte kop.

Léta 1623 když příjžděli anebo přišlo, pokaždý muselo se jim dávatí. Ovsu se vydalo toho roku třiceti strychů a peněz se vydalo v tom roce sta a dvanácte kop.

Léta 1624 tolikéž sme museli dávatí, když příjžděli anebo přicházeli, a to za častý ovsa se vydalo v tom roce přes osumdesácte strychů a peněz pře[s] sto a třiceti kop.

Léta 1625, roku tohoto tolikéž se jim dávalo ovsi, peníze. Ovsu se vydalo přes dvaceti strychů a peněz sto a sedm kop: Vaší Milosti pane hejtmane račte to sami [v] svém uvážení prohlédnutí a to sumovati, prosíme Vaší Milosti pane hejtmane, nebo již nebozí lidé nevíme odkud co vzíti, nebo sme již na nejvyšší se vydali ze všeho, račte se přimluvíti k Její Milosti kněžně, Její Milosti paní naší milostivé, aby nám ráčila sčekaní učiniti, což zůstáváme dlužní, nevíme nebozí lidé, odkud co vzíti.

Učiní toho vydání

Peněz...	554 $\int \beta$ míš.	} 1 148 $\int \beta$ míš. Rychtář starší i sausedi, všickni ze vsi Ledčic
Vovsa 167 str.po 2 $\int \beta$	374 $\int \beta$	
Koní a klisen pobráno 11 po	20 $\int \beta$	
s [um] a ...	220 $\int \beta$	

Klisen pobrali v těch letech sausedům: Malíkovi dvě klisny, Lorencovi dvě klisny, Poláčkovi tři klisny, Dundovi jednu klisnu, Machovi jednu klisnu, rychtáři jednu klisnu, Čapkovi kůň jeden.

Jak si děti hrály

Děti si hrály už od od odjakživa. Vsaďte se, že i neandertálský uličník měl svůj oblíbený pazourek, klacík nebo kost, se kterou si hrál kdesi v koutě jeskyně. Podívejme se ale do minulosti bližší. Jak, na co a s čím si děti hrávaly.

- 6. stol. př.n.l. – Indové hrají deskovou hru zvanou chaturanga, v níž o tazích rozhoduje hod kostkou, ale figurky (sloni, koně, vozy, pěšáci) už se podobají šachovým
- 3. stol. př.n.l. – v Egyptě existují panenky s namalovaným obličejem
- 2. stol. př.n.l. – V Číně létají po obloze první draci
- 1. stol. př.n.l. – v Řecku se „jojuje“ s jojem
- r. 1413 – nejstarší písemný doklad o obchodníkovi, který je prvním specializovaným výrobcem hraček (Norimberk)
- 14. století – děti znají chůdy, prak, hůlky ..., hrají si na schovávanou
- r. 1730 – z období rokoka pochází hra na slepou bábu
- r. 1759 – Joseph Merlin vynalezl kolečkové brusle
- r. 1820 – Johan Nepomuk Mälzel vyrobil první mluvící panenku
- r. 1902 – Americký prezident Theodor (Teddy) Roosevelt na lovu medvědů u Mississippi odmítl zastřelit malého medvídky. Příští den v deníku Washington Post vyšla karikatura celé události a šikovný hračkař Morris začal prodávat plyšové medvídky pod názvem Teddy Bears.
 - děti si začínají hrát s modely domečků, maketami obchůdků, cínovými vojáčky, s prvními mechanickými plechovými hračkami, nádobíčkem ...
- r. 1928 – objevuje se Mickey Mouse a Amerika je zaplavena jeho figurkami
- r. 1934 – dánský truhlář Ole Christiansen pojmenoval svou firmu LEG GODT, což znamená „Dobře si hrát“. Na výrobu z plastu LEGO přešlo až v roce 1947. Zajímavé je, že pouhých šest kostek LEGA (s osmi čudlíky) může vytvořit 102981500 různých kombinací! Alespoň to tvrdí výrobce.
- r. 1935 – vznikla hra „Monopoly“, která simuluje obchodní transakce a která je až do dnešní doby obrovským hitem.
- mezi válkami – začínají vznikat první dětská hřiště s pískovišti. „Výzbroj“ děti – kyblíčky, lopatky ... měly stejnou jako dnes.
- r. 1952 – firma MATTEL startuje s prvními autíčky MATCHBOX
- r. 1955 – na českém trhu se objevuje stavebnice Merkur
- r. 1957 – Elliot a Ruth Handlerovi do světa posílají panenku Barbie
- r. 1959 – vzduchem létá plastový létající talíř, který vymyslel Arthur Melin
- r. 1974 – v Budapešti byl představen hlavolam – kostka, který vymyslel vysokoškolský profesor Erno Rubik

A dnes? Převažuje tzv. „kult hnusu“ – děti si hrají se smradlochy, bojovníky Bionicle, postavičkami ze Star Wars. Jak je vidět, společná cesta člověka a hračky byla velice dlouhá. Za celá tisíciletí, kdy hračky v lidské civilizaci existují, se však mnoho nezměnilo. Téměř vždy šlo o „zmenšeninu“ světa dospělých. Poslední doba ale „zamíchala kartami“. Nastal tvrdý boj o zákazníka. Jsou vyráběny hory levného umělohmotného šuntu, který nesplňuje snad žádná estetická hlediska. Natož výchovná. Obrana je opravdu jen jediná – nekupovat ho. Poslední ale koho to zajímá, jsou děti. Ty si chtějí hrát. Zkuste je teď o prázdninách proto vzít na úžasné výlety za hračkami – třeba do Muzea v Mělníku, nebo do zámku v Hořovicích – tam je přímo pastva pro oči, srdce i duši dítěte, nebo zajed'te na Pražský hrad do starého purkrabství. Vaše dítě nebude chtít domů.

Na závěr se zastavme u her pohybových, z nichž mnohé dodnes hrají i děti v Ledčicích. Jedna z nejstarších her světa je ta na honěnou, u nás zvaná „na babu“. Také hra „na pikolu“ je prastará a má původ v náboženských pověrách. Však si vzpomeňte, jak ještě dnes lidé klepají na dřevo, když nechtějí, aby se stalo něco nepříjemného. Dřevo i v dětských hrách představovalo

bezpečí, jistotu, místo, kde jiní na honěného nemohli – neboť on již stačil zaťukat na dřevo (strom).

Další pradávnou hrou bylo nadhazování kamínků a jejich chytání zpět do ruky. Tuto hru zvanou „drápky“ umějí děti dodnes a cvičí si s ní rychlost, hbitost a postřeh.

Po staletí býval oblíbenou hrou běh za obručí, stejně jako hod koulí, skok do výšky, vrh oštěpem a další disciplíny.

Míčové hry znali Aztékové, Indiáni, Egypťané, ale i Eskymáci. Hráli hry podobné košíkové, „školky“ a předchůdce dnešního fotbalu.

Ani hra na skákání panáka nezanikla, třebaže pochází už z dob starého Říma. Děti tenkrát honily i vlčka, v našich zemích pak káču, ale tato hra pomalu vymizela. Stejně jako chůdy, klik-klak; nebo staré dobré cvrnkání kuliček, jejichž renezanci se nějak nedaří. Tu a tam je ještě vidět, jak dívky skáčí „gumu“ nebo přes švihadlo, či jak točí obručí holla hoop. Kluci se honí za míčem. Není to však škoda, na hry jenom vzpomínat?

Lidumil Václav Šubrt

Ing. Otakar Špeciner

K neprávem zapomínaným význačným osobnostem Podřipska a Mělnicka náleží také evangelický farář, spisovatel, pedagog a zejména příkladný lidumil, Václav Šubrt.

Narodil se před 180 lety, dne 9. července 1825 v Kadlíně. Gymnaziální léta prožil na Českotěšínsku, filozofická studia na pražské univerzitě a bohoslovenství se věnoval ve Vídni. Po návratu do vlasti se stal evangelickým kazatelem v Mělnickém Vtelně. Odtud byl povolán do Prahy, kde začal redigovat časopisy Hus a Hlasy ze Siona. Později psal do Evangelických listů a navíc se mimo poezie věnoval komponování drobnějších, zejména duchovních skladeb.

V roce 1862 se Václav Šubrt stal evangelickým farářem ve zdejších podřipských Krabčicích, kde potom téměř plně čtvrtstoletí vzorně pečoval o svěřenou církevní obec. Založil v této vsi výchovný ústav pro dívky a zdarma učil po dalekém okolí mládež i dospělé nejenom náboženským, ale především praktickým hospodářským předmětům. S dětmi také pořádal naučné výlety do Prahy anebo Českého středohoří a rozvíjel tak jejich vlastenecké uvědomění. A s příkladnou obětavostí všude ve zdejší krajině pomáhal starým, nemohoucím, nemocným a chudým lidem.

Zásluhou Václava Šubrt došlo i ke stavbě evangelického kostela v Krabčicích. Pan farář se rovněž od počátku úzce přátelil s předáky rolnického lidu na Podřipsku, zejména se známým sedlákem Václavem Kratochvílem z Lounek. Oba se podíleli na velkém podřipském táboře lidu v roce 1868, ze kterého byl odeslán základní kámen ke stavbě Národního divadla v Praze. Také na kratochvílovském statku v Mlčechvostech býval farář Šubrt častým hostem, podobně jako v Ledčicích, Libčicích, ve Vysoké či na dalších evangelických místech. Přátelil se i s autorem „Broučků“ Janem Karafiátem, když přechodně působil na Roudnicku a byl vůbec oblíbenou a všeobecně vyhledávanou postavou zdejšího kraje své doby.

Václav Šubrt zemřel v Krabčicích roku 1885, před 120 lety. Pro ušlechtilost svého života by neměl být nikdy zapomenut.

Historie ledčického Sokola.

Na počátek tohoto vyprávění se vraťme do poloviny 19. století. V roce 1859, po porážce Rakouska ve válce s Itálií, padl i bachův absolutismus. Tato událost měla vliv také na českou společnost, která začala vytvářet vlastenecké vzdělávací kulturní a tělovýchovné spolky. Tehdy se v pravou chvíli a na pravém místě objevily dvě zajímavé osobnosti – dr. Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner, kteří se podle řeckého vzoru kalokagathie (kalos – krásný, agathos – dobrý) rozhodli založit první český tělovýchovný spolek, jemuž dali jméno Sokol.

Stalo se to 16. února roku 1862. Být Sokolem, znamenalo uplatňovat myšlenky bratrství mezi lidmi, kázně, vytrvalosti, lásky k vlasti, rozvíjení zdatnosti, vůle, hájení pravdy ... Sokolská hesla v sobě často obsahovala pokrokový a humanistický náboj: *Jedinec nic, celek vše! Tužme se! Kupředu, zpátky ni krok!*

To poslední heslo je mnohým z nás povědomé, ale nemylně se, nejde o „dítka“ vzniklé po roce 1948. Oba zakladatelé velmi striktně odmítali jakékoliv politické směřování spolku. Pozdravem Sokolů bylo „Na zdar!“ Znakem spolku se stal sokol v letu. Autorem nádherného spolkového praporu byl Josef Mánes, který navrhl i sokolský кроj – světlé kalhoty a kazajku s čamarami z režného plátna, červenou „garibaldiiovskou“

košili, tmavou kulatou čapku ozdobenou červenobílou kokardou a sokolím perem. Sokolský кроj se stal ve své době doslova módní záležitostí. Ženský tělovýchovný „úbor“ tvořily šaty s dlouhým rukávem, se sukní pod kolena a nabíranými kalhotami sahajícími do poloviny lýtek. Vše bylo doplněno vysokými šněrovacími botami. Teprve po zhruba 40 letech se objevil sokolský dámský кроj tak, jak jej znaly naše babičky – modrá skládaná sukně (nebo trenýrky), bílá halenka zdobená červeným

lemováním
a vyšívaná členka.

V Sokole se trénovala nejen prostná cvičení, ale také atletické disciplíny, šerm, stolní tenis, lyžování, cvičení na nářadí, plavání; pěstovala se turistika, zápas či jízda na koni. Kromě toho se hrálo ochotnické divadlo, konaly se besídky, výlety a mnoho dalšího. Zakladatelům totiž nešlo jen o tělocvik, o tělesnou výchovu, ale o plné uplatnění hesla *Ve zdravém těle – zdravý duch!* Směřovali také k výchově mravního, pracovitěho, rozumově vzdělaného, kulturního a vlastenecky cítícího člověka. V roce 1882, kdy Sokolové pořádali první slet, měly jejich jednoty třináct a půl tisíce členů.

Po vzniku Masarykovy republiky se Sokol stal opravdu masovým hnutím. Česká obec sokolská byla přeměněna na Československou obec sokolskou. Vlivem celonárodního nadšení byl také v Ledčicích, roku 1919 Sokol ustanoven. Podle vyprávění pamětníků postupem doby byla v Sokole organizována snad celá vesnice. Nejznámějším jeho starostou byl pan Antonín Husák, jehož dědeček v roce 1886 nechal postavit ledčickou školu. Cvičiteli žáků a dorostu v období mezi válkami byli pan Šturma – pekař, Bohuslav Brejcha – truhlář, Josef Král, Antonín Plicka řečený Fousáč, Jaroslav Bušil, Antonín Nohejl, paní Nedvěďová a další. Cvičilo se v sále u Postráneckých v čp. 186. Cvičenci zde měli kruhy, koně, hrazdu, bradla... Ledčičtí se také pravidelně zúčastňovali župních sletů. V roce 1921 v Kralupech, r. 1922 v Terezíně, později v Libochovicích (1924), Roudnici (1925), Budyni (1927), Lužci (1929), Terezíně (1931), Lovosicích (1933), v Ústí nad Labem (1934). V roce 1938 se jubilejního 10. všesokolského sletu v Praze zúčastnilo velké množství místních lidí. Za župu Podřipskou cvičilo 14 ledčických chlapců. Byli prý ubytováni v Měšťanské škole v Cimburkově ulici plných šest dní. Podle vyprávění pamětníka, pana Josefa Milera z čp. 202, je vedl pan Václav Kirchner. Jako perlička určitě zazní i to, že pro cvičence po návratu ze sletu přijel k vlaku do Ouholic kočí ze statku čp. 44 patřícího Podolským, zrovna v době, kdy mezi dobyt看 vypukla slintavka a kulhavka.

Poslední slet, kterého se ledčičtí organizovaně zúčastnili, se uskutečnil v roce 1948. Svědčí o tom dopis pana Volka, z něhož vyjímáme:

Čtyřikrát v týdnu se v hostinci na Vinohradech konalo cvičení ženských a mužských složek Sokola. Já tehdy patřil do kategorie dorostenců, které vedl Jarda Král, řečený Bican. Ženy, pokud si vzpomínám, cvičily paní Bubeníková a Nedvědová. Nácviku na Všesokolský slet se ujal Jaroslav Král – ten z Cikánky a s ním jsme jeli i do Prahy. Fotka zachycuje jen část ledčické výpravy. Byl to pro nás veliký zážitek. Nejen Strahovský stadion zaplněný cvičenci, ale také Praha samotná. Dokonce jsme tam navštívili kino a myslím, že většina z nás viděla poprvé barevný film; tehdy to byl Zloděj z Bagdadu. Kdo vykonával prvního poválečného starostu Sokola už si nevybavuji, jen vím, že se tenkrát rozhodovalo mezi panem Husákem a panem Králem – strojníkem. Posledním starostou před rozpuštěním organizace byl pan učitel Velímský. Ještě si pamatuji, že před celostátním zrušením Sokola bývaly až do let 1950, 1951 výborové schůze v hostinci „U Bendů“.

Tělovýchovná činnost už po roce 1948 byla silně ochromena, zanikla i sokolská kulturní činnost kromě některých sportovních klubů, v jejichž čele stáli komunisté. Funkci Sokola nahradila tzv. ČSTV.

V roce 1950 vznikl oddíl kopané TJ Sokol Ledčice, při jehož zrodu stáli Jiří Jiránek, František

Košťál, František Srba a Josef Staňkovský. Klubová místnost tělovýchovné jednoty tehdy byla na Nových Vinohradech, hřiště pak Na ladech.

V současnosti má TJ Sokol Ledčice kolem šedesáti členů. Mnoho volného času TJ věnují Müller Miroslav jako předseda, Jiří Švehla, Luboš Král, Jaroslav Jaroušek, Luboš Králík a další.

Dnes má TJ dvě družstva – jeden fotbalový oddíl mužů, který hraje IV. třídu Mělník a

v sezóně 2004/2005 se

umístil na 7. místě tabulky a jedno fotbalové mužstvo žáků, které hraje III. třídu ve skupině B s výborným umístěním na 2. místě. Žáci proto dostali nabídku hrát okresní přebor v příští sezóně. O výborných výsledcích ledčického fotbalu svědčí i novinové zprávy z regionálního tisku.

Ledčický Emmer stihl sedm gólů

Mělnicko - Další sérií zápasů pokračoval o víkend fotbalový okresní pohár žáků. Některé týmy po něm uhasily své šance na další postup v soutěži, který se týká pouze vítězů všech sedmi skupin a jediného nejlepšího celku na druhém místě. K vidění bylo celá řada přidělů.

Ten největší měly na svědomí Ledčice, když porazily Vraňany 18:0.

Pohár žáků - 2. kolo

1. skupina: Ledčice - Vraňany 18:0, Č. Kralupy - Všetudy 11:0, **2. skupina:** Tišice - Lobkovice 0:9, Všetaty (volno), **3. skupina:** Pšovka - Libiš (odloženo), Kly -

Záryby 14:0, **4. skupina:** Řepín - Mšeno 0:11, Nebužely - Vysoká 7:2, **5. skupina:** Dyn. Nelahozeves - Veltrusy 1:1, PTZ Nelahozeves - Chvatěruby 0:14, **6. skupina:** D. Beřkovice - Vojkovice 1:1, Ůžice - Sazená 0:3, **7. skupina:** Hofín - Věhlovice 3:2, Ctov - H. Počaply 2:0. (lk)

V Ledčicích panuje s fotbalem spokojenost na obou frontách

■ VĚROSLAV ŽIVÝ

Ledčice - Pohled na kopanou v Ledčicích musíme otevřít zastavením u nejmladšího generace. Žáci Sokola obsadili třetí třídu druhé místo s jedinou bodovou ztrátou na Horní Beřkovice, a to je pro odvety docela silná vyhlídka.

Mali kanonýři se právem mohou chlubit, protože tři- a osmdesát třet do sítě soupeřů je absolutní rekord v soutěži. Stejnou pochvalu zasluhuje i druhá nejlepší obrana.

Nejmladší generace představuje tedy oprávněnou radost, a zároveň i sekretář fotbalistů Miroslav Müller: "Letošní kádr je z nejlepších za poslední dobu a ve velké zásluhu na tom mají oběti trenéři Luboš Král a Jiří Bažil, kteří klukům věnují všechny svůj volný čas. Pro postup uděláme všechno. Beřkovice máme na jaře doma a do všech dalších zápasů věřím, že družstvu stávkující for-

ma i nadšený vydrží. Aby jejich motivace byla podpořena větším vzorem, chystáme pro ně za odměnu zájezd do Teplic na kvalifikační utkání pro mistrovství světa mezi Českou republikou a Finskem."

4. tř. sk. B mužů - podzim		
1. Ctov	10 9 0 1	48:10 27
2. Č. Kralupy B	10 7 0 3	35:14 21
3. Ledčice	10 6 1 3	35:25 19
4. Spoměř	10 4 3 3	32:15 15
5. Gřiva	10 4 3 3	26:25 15
6. Obřany B	10 4 3 3	23:24 15
7. Věhlovice B	10 4 2 4	17:17 14
8. Věhlovice B	10 3 3 4	22:24 12
9. Mšeno	10 3 3 4	23:32 10
10. Kralupy B	10 2 4 4	23:32 10
11. Koupelč	10 1 1 8	10:29 4
12. Koupelč	10 0 2 8	10:42 2

V Ledčicích ale postrádáte dorost. Nechat tyhle naděje odejít později za kopanou jinnam, to není pro budoucnost zrovna moc dobré.

Tohle dobře víme, a také nás to mrzí. Snažíme se proto získat mladé fotbalisty z nejbližšího okolí, ale výsledky nejsou

příliš přesvědčivé. Chlapcům ale umožňujeme hostování. Doufáme, že tohle období přinese v budoucnu výsledky, kterými bude jejich návrat do našeho oddílu a vytvoření podmínek pro ustavení dorostu. Zatím pro soutěžní příhlášku nejsou podmínky.

Spokojenost s žáký má i stejnou rovinu s podzimem dospělých ve čtvrté třídě. Jejich třetí místo představuje nadějnou vyhlídku. Dva body za bečtem Kralup je stav, který dodá k žádané změně jistě potřebnou chuť.

Začátek soutěže byl rozpačitý a porážka v Hostině až příliš varující. Až potom jsme se našli, což se projevilo také na umístění. Pro jaro zůstáváme v klidu. V pohodě se pokusíme o ten jeden krůček. Letošní sněhové předjary nám tady přidělovalo trochu více práce, než tomu bylo jindy, ale k potřebnému uklidu hrací plochy nám vydatně pomohl obecní úřad poskytnutím potřebné techniky.

Protože v zájmu obce je, aby

nejen fotbal, ale i ostatní sporty ovlivňovaly postoje a chování dětí směrem k bezdrogovému způsobu života, aby je vedly k posilování pozitivních vztahů v kolektivu, k vzájemné toleranci a zodpovědnosti za sebe samé i za své okolí, probíhá v Ledčicích několik aktivit. Na Skalce se buduje celý nový sportovní areál. Proběhly tu náročné terénní úpravy, byla sem zavedena voda a firmou Zahradnické práce ing. Pytloun je přichystáno zatravnění plochy. Na severní a západní straně okolí hřiště bylo zasazeno několik set stromů a keřů. Brzy se začne betonovat základová plocha pro budoucí sociální zařízení, kabiny a ubytovnu. Nově byly opraveny a upraveny kabiny a umývárny na hřišti Na cikánce, aby odpovídaly současným regulím. Právě minulý týden zde proběhl úspěšný žakovský turnaj završený utkáním seniorského a žakovského mužstva.

Škoda jen, že přestože šlo o vůbec první žakovský turnaj v naší obci, účast diváků nebyla příliš velká. Možná, že své sportující kluky měli přijít povzbudit jejich rodiče.

Zdá se, že i přes nepřízeň, se kterou se Sokolstvo, jako v minulosti nejčastěji pronásledovaná a

likvidovaná organizace u nás, setkávalo, jsou jeho kořeny hluboké a jeho heslo „*Tělo tuž, vlasti služ*“ snad nevyhaslo. Věříme, že ideály Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera opět proniknou do naší mravně stále více narušované společnosti a stanou se jí morální silou a oporou.

Poděkování

Slova díky patří opravdu mnohým našim občanům, příznivcům, ale tentokrát i velkému množství ledčických dětí. Jsme opravdu rádi, že u nás žijí lidé, kteří nejsou lhostejní a pomáhají, jak se dá.

- Organizátoři fondu Kapka naděje děkují M. Goldammerovi, P. Kropáčkové, J. Čosové, J. Horáčkovi, M. Kolářové, B. Petržilkové, K. Tomáškové, M. Huškové, M. Řihové, M. Fafejtovi, M. Janovskému, M. Šebestové, H. Šourkovi, M. Černému, P. Dvořákovi, M. Černému, K. Staňkové, T. Schořové, D. a M. Jansovým, R. a M. Jansovým, M. Kvěchovi, N. Polmové, K. a B. Bušilovým, K. Holé, M. Šarbochovi, A. Derynkové, F. Vobořilovi, J. Šebestovi, D. Fafejtové a také dospělým přispěvatelům za 1100 Kč, kterými společně přispěli do nadačního fondu, který pomáhá dětem nemocných leukémií.
- Děkujeme těmto účastníkům brigády na úklidu školní zahrady: paním Šourkové, Fišerové, Tomáškové, Hoffmanové, Bušilové, Polmové, Holé, Hančlové, Derynkové, Fafejtové, Jansové a dětem H. Veverkovi, A. a A. Derynkovým, K. Hoffmanové, M a D. Fafejtovým, M. Černému, K. Tomáškové, K. Pokorné, M a K. Holým, R a D. Jansovým
- Zvláštní a důrazné poděkování patří paní Evě Chmelové, která pravidelně daruje místním dětem a omladině cukrovinky, čokolády, oplatky a drobné dárky k mnoha příležitostem. Ať už jde o školu v přírodě, zápis budoucích prvňáčků, dětskou veselici, besídky, turnaje či další akce. V této dnešní lhostejné době to pravdu není běžné jednání. Ještě jednou, díky.
- Za pomoc při organizování dětského dne děkujeme paní H. Rousové, J. Sirové, E. Veverkové, M. Hančlové, M. Justové, J. Jansové, mladým – L. Královi, K. Michovské, J. Emmerovi, M. Müllerovi, O. Doškovi, M. Justovi a dětem A. Soldánové, M. Huškové, P. Dvořákovi, M. Fafejtovi
- panu ing. Otakaru Špecingerovi za stálou a nezištnou autorskou přízeň
- ing. O. Srbové, A. Derynkové a panu Vobořilovi za ovoce a zeleninu do školní jídelny
- paní Kušičkové – Svobodové za finanční dar na Ledčické novinky
- paní B. Vejmolákové za finanční dar do ŠD
- firmě DYNA servis za finanční dar na Noc s Andersenem
- paní J. Sirové za napečení „dobrot“
- paní V. Šourkové za ledový čaj pro děti
- panu V. Vovsovi za čaj TEEKANE pro účastníky Noci s Andersenem
- paní H. Rousové za pomoc při organizaci Noci s Andersenem
- paní Černé, Derynkové a Fafejtové za úklid školy po Noci s Andersenem
- firmě Sadové úpravy B. Pytlouna za strom – Pohádkovník
- firmě Pískovna Ledčice za zabezpečení dopravy dětí na školu v přírodě
- panu V. Vovsovi a firmě MEVA za zabezpečení dopravy na školní výlety
- paní Janě Řihové za vybavení školní lékárničky
- paní Evě Veverkové za koberec
- paní S. Petrákové za vyšívané baráčekové košile do muzea
- paní Ivě Tomáškové za hračky do mateřské školy
- panu T. Petržilkovi za rekonstrukci počítačů v ŠD
- panu Huškovi za rady a pomoc s PC ve škole
- paní L. Petržilkové za puzzle, omalovánky a společenské hry do ŠD
- panu Hofmanovi za předvedení hasičského auta dětem MŠ a za poskytnutí plošiny k fotografické dokumentaci obce
- panu J. Milerovi za vymalování prostor ve škole a v obecní knihovně
- paní Pavle Šmídové za zbytky látek, časopisy a knihy
- panu Miroslavu Královi za poskytnutí kovového poklopu na vpust' dešťové kanalizace u základní školy
- kronikáři panu Uhrovi za poskytování Vražanského zpravodaje
- kronikáři Jaroslavu Marsovi za Spomyšelský zpravodaj
- Jiřímu Marešovi za dřevorubecké práce
- všem občanům, kteří poskytli materiální pomoc při sbírce ošacení a dalších potřebných věcí pro Diakonii Broumov
- paní Blaženě Šujanové za její Vzpomínky na Afriku, které využijeme v některých z příštích Ledčických novinek
- panu Vojmíru Wallinovi za knihu Život za dráty, která je k dispozici našim čtenářům v ledčické knihovně
- Luboši Královi a Jiřímu Bušilovi za obětavé trénování fotbalového mužstva žáků
- panu Knotkovi z firmy DYNA SERVIS za odvoz odpadu – pneumatik
- panu Holému za finanční příspěvek na dětský den
- panu Karlu Královi za opravu nářadí pro OÚ
- panu Postráneckému za nový „útulek“ pro kachny na rybníku a vytvoření vodníka
- panu Kořínkovi za občerstvení na fotbalový turnaj žáků

